

סופרים נכון

מאת ישראל ליכטמן

חומרי לימוד לחידון

אלוף השפה העברית

תכנית עירונית לעידוד וטיפוח השפה העברית

אשדוד

סופרים נכון

מאת ישראל לינכטמן

זוה סתם סופר

אַחַת, שְׁתֵּים,
שְׁלוֹשׁ, אַרְבַּע,
חֲמִישׁ

סופר = מונה

זה סופר סת"ם

סת"ם = ספרי תורה, תפילין, מזוזות ומגילות

כאשר סופרים סתם, ללא תוספת של שם עצם כלשהו, במשחק מחבואים, למשל, סופרים בצורת נקבה: **אַחַת,**

חֲמִישׁ, שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה.

וכך, בית מס' **שתיים**, אוטובוס מס' **שש**, קו **שמונה**.

גם בתרגילי חשבון משתמשים בלשון נקבה:

אַרְבַּע + תשע = שְׁלוֹשׁ עֶשְׂרֵה.

שְׁלֹשׁ x שש = שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה.

גם כשמדובר במספר עמוד בספר,

נשתמש בלשון **נקבה**:

עמוד מספר **שְׁתֵּים**, שורה מספר **אַחַת עֶשְׂרֵה.**

אַחַת, שְׁתֵּים,
שְׁלוֹשׁ, אַרְבַּע,
חֲמִישׁ

2

מספר מונה – סופר את שמות העצם אליהם הוא מצטרף.

שם עצם בזכר

מונים בזכר: **שָׁבַעַה** ימים, **שְׁמוֹנֶה** ספרים, **שִׁשָּׁה** עָשָׂר פרקים,
עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה ילדים.

שם עצם בנקבה

מונים בנקבה: **שְׁלוֹשׁ** בנות, **עֶשְׂרִי** תחנות,
שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרִי חולצות, **שְׁלוֹשִׁים וְתֵשַׁע** מפות.

3

בין המספרים 2 - 10 נציין את העצם תמיד ברבים

חֲמִשָּׁה שקלים, ולא **חֲמִשָּׁה שקל**
תִּשְׁעָה אחוזים ולא **תִּשְׁעָה אחוז** וכו'.

4

ממספר 11 ומעלה ניתן לציין את שם העצם הספור,

הן בצורת יחיד והן ברבים:
שְׁלֹשָׁה עָשָׂר ילד או **שְׁלֹשָׁה עָשָׂר ילדים**.

5

מספר סידורי - מציין את מקומו של דבר בתוך סידרה כלשהי:

עמוד **שְׁנִי** בספר, החודש **השמיני** בשנה,
הצגה **ראשונה** מתוך שתיים,
מהדורה **שְׁנִיָּה** (מתוך ...) וכו'.

חֲמִשָּׁה
שקלים

סיכום:

ספירת עצמים ומספרים סידוריים בזכר ובנקבה:

מספר סידורי בנקבה	מספר סידורי בזכר	נקבה - בנפרד	זכר - בנפרד
ראשונה קבוצה ראשונה	ראשון יום ראשון	אֶחָת ילדה אחת	אֶחָד ילד אחד
שניה	שני	שְׁתֵּים	שְׁנַיִם
שלישית	שלישי	שְׁלוֹשׁ ילדות	שְׁלוֹשָׁה ילדים
רביעית	רביעי	אַרְבַּע אימהות	אַרְבָּעָה בנים
חמישית	חמישי	חֲמִשׁ שורות	חֲמִשָּׁה חומשים
שישית	שישי	שֵׁשׁ חולצות	שֵׁשָׁה ספרים
שביעית	שביעי	שִׁבְעַת מחברות	שִׁבְעָה ימים
שמינית	שמיני	שְׁמוֹנָה סוכריות	שְׁמוֹנָה חודשים
תשיעית	תשיעי	תִּשְׁעַת ילדות	תִּשְׁעָה זוגות אופניים
עשירית	עשירי	עָשָׂר	עָשָׂרָה
האחת-עשרה	האחד עשר	אַחַת עֶשְׂרֵה	אֶחָד עָשָׂר
השתים עשרה	השנים עשר	שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה	שְׁנַיִם עָשָׂר
השלוש עשרה	השלושה עשר	שְׁלוֹשׁ עֶשְׂרֵה	שְׁלוֹשָׁה עָשָׂר
השמונה-עשרה	השמונה עשר	שְׁמוֹנָה-עֶשְׂרֵה	שְׁמוֹנָה-עָשָׂר

והמספרים עצמם, זכר או נקבה?

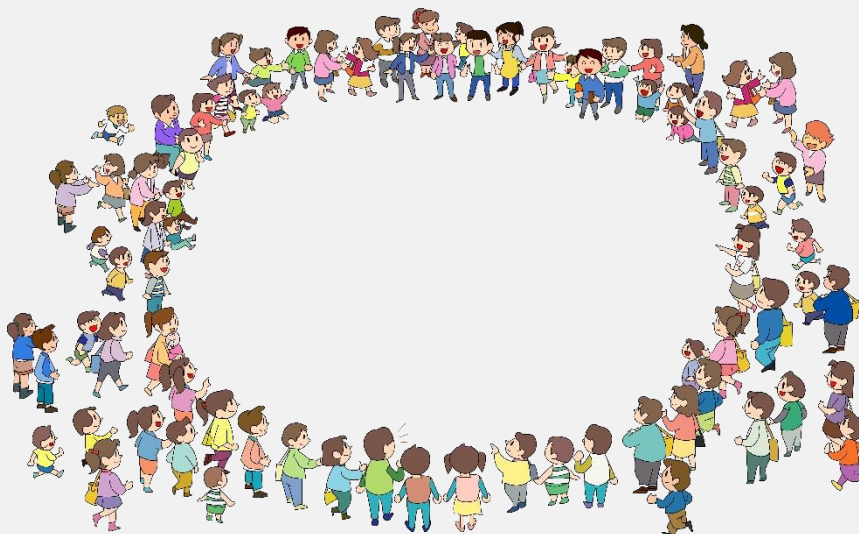
<u>מיליונים</u>	<u>אלפים</u>	<u>מאות</u>	<u>עשרות</u>	<u>אחדות</u>
<u>לשון זכר</u>	<u>לשון זכר</u>	<u>לשון נקבה</u>	<u>גם לזכר</u> <u>וגם לנקבה:</u>	<u>עפ"י העצם</u> <u>הנספר:</u>
שלושה מיליון, חמישה מיליון, תשעה מיליון.	שלושת אלפים, חמשת אלפים, תשעת אלפים.	שלוש מאות ארבע מאות שש מאות	עשרים בנים עשרים בנות תשעים ספרים	ספר אחד שלוש תמונות תשעה נרות

רק ספרת האחדות של מספר, מותאמת למין העצם אליו מתלווה המספר:
המספר 8,463,534 במילים:

שְמוֹנֶה מִלְיוֹנִים, אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁשִׁים וּשְׁלוֹשָׁה אֲלָף, חֲמֵשׁ מֵאוֹת שְׁלוֹשִׁים וָאַרְבַּע יָלְדִים.
שְמוֹנֶה מִלְיוֹנִים, אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁשִׁים וּשְׁלוֹשָׁה אֲלָף, חֲמֵשׁ מֵאוֹת שְׁלוֹשִׁים וָאַרְבַּע יְלָדוֹת.

זכר ונקבה ברא אותם

לספירת שמות בזכר ובנקבה, יחדיו, יש להשתמש במספר בזכר:
בכיתה, **תשע** תלמידות ותלמיד **אחד**, סה"כ **עשרה** תלמידים.

סה"כ **תשעים ושנים** בני אדם במעגל
נכון או לא?

תאריכון

תאריכים בחודש - סופרים בזכר : **תשעה במאי**
לא תשיעי במאי **ולא** תשעה למאי.

עשרים ואחד ביוני

ולא עשרים ואחד ליוני

ארבעה בינואר

לא ארבעה לינואר

ולא רביעי בינואר.

זכרו: תשעה באב, עשרה בטבת ואחד במאי.

אחרי מילת ההכפלה "פי", יבוא מספר **זכר**: פי שמונה, פי אחד עשר, פי שנים.
ואילו המילה **פעם** נחשבת **נקבה** ולכן נאמר: פעם אחת, שתי פעמים/פעמיים, שלוש פעמים, שמונה פעמים.

לציון גיל משתמשים במספר נקבה. מדובר בשנים: אני בת שש, (שנים)
אחי בן שלוש עשרה, אחותי בת עשרים וחמש.

איך נדע אם חפץ מסוים הוא זכר או נקבה?
מוסיפים תואר לשם העצם,
גדול – גדולה, ארוך – ארוכה, כחול – כחולה.

למשל אם שם העצם הוא כיסא, תשאל את עצמך אם כיסא הוא גדול?
או כיסא גדולה?
התשובה הנכונה היא כמוכן כיסא גדול, ומזה אפשר להסיק שכיסא הוא זכר, כי הוא גדול, ולא גדולה.

דלת – חזק או חזקה?
עין – כחול או כחולה?
שולחן – גדול או גדולה?

adela555@gmail.com